

**SEMINÁRNÍ PRÁCE 1:
ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH**

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY 717

Klára Strouhalová

322488, Psychologie – Genderová studia

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, PhD.

Datum odevzdání: 1. 5. 2010

Fakulta sociálních studií MU, rok 2010

Pro zamyšlení nad komunikací statistiky v mediích jsem vybrala interpretaci tiskové zprávy CVVM Sociologický ústav AV ČR – Důvěra vrcholným politikům, průzkum provedený dne 5.4. – 12.4.2010 a zveřejněný 29.4.2010.

Kromě zveřejnění oficiální zprávy o výsledku provedeného průzkumu na „domácím“ serveru CVVM došlo k převzetí zmíněné tiskové zprávy internetovými deníky www.denik.cz a www.novinky.cz. Obě internetová média výsledky statistického výzkumu zveřejnila prakticky identickou formou a to pro čtenáře tím nejjednodušším popř. nejpřístupnějším konstatováním, že daná osobnost dosáhla určitého procentního zisku a v pořadí ostatních politiků se umístila na x-tém místě.

Pro čtenáře obou zpravodajských portálů kromě jednoduchého konstatování o pořadí a procentním zisku zůstal zcela stranou a nezmíněn fakt, jakým způsobem byl daný průzkum proveden a do jaké míry je dotázaný vzorek občanů reprezentativní pro vytvoření závěru, že získané výsledky jsou skutečně obrazem oblíbenosti politiků v rámci celého obyvatelstva České republiky. Při rozboru samotné tiskové zprávy CVVM lze také konstatovat, že není uveden bližší popis způsobu výběru dotazovaného vzorku obyvatelů ČR pro daný průzkum. Zpráva se pouze omezuje na konstatování počtu dotázaných, jejich věk „od 15 let“ a kvótní výběr respondentů „oblast NUTS 2“ vycházející podkladů Českého statistického úřadu www.czso.cz. Význam definované oblasti respondentů NUTS 2 nebylo možno formou jednoduché internetové rešerše www.czso.cz získat, obsah nebyl blíže definován.

Interpreti www.denik.cz a www.novinky.cz svou formou prezentace provedeného průzkumu spoléhají na důvěru čtenáře v uvedený zdroj informací, v tomto případě v institut CVVM popřípadě Český statistický úřad. Přímé odkazy na zdrojová data a okrajové podmínky daného průzkumu zcela chybí. Statistické podklady a užitá metodika, ze které lze usoudit míru spolehlivosti provedeného průzkumu, zde nejsou uvedeny v potřebném rozsahu, ale jen částečně a to pouze přímo ve zdroji CVVM.

Aby si mohl čtenář utvořit svou vlastní představu o směrodatnosti (váze) uvedeného průzkumu, považuji za nutné uvádět minimálně tyto doplňující údaje:

1. Kdo si průzkum objednal.

Z čistě statistického hlediska zpracování získaných dat nedůležité, může ale subjektivně poukázat na určitou (ne)zaujatost. Zde neuvedeno.

2. Kdo průzkum prováděl.
Z čistě statistického hlediska zpracování získaných dat nedůležité, doplňuje faktickou správnost zprávy. Uvedeno pouze ve zprávě CVVM.
3. Přesné datum nebo časové rozmezí, kdy se výzkum konal.
Uvedeno pouze ve zprávě CVVM.
4. Populaci, z níž byl vybírán vzorek respondentů.
Uvedeno pouze ve zprávě CVVM, daný údaj je však označen zkratkou NUTS 2, bez odkazu na přesnou definici vzorku (statistického souboru) oslovených respondentů.
5. Počet osob, které výzkumníci kontaktovali.
Uvedeno pouze ve zprávě CVVM.
6. Pokud to technika výběru vzorku z populace umožňuje, zveřejnění tzv. mezní odchylky, tj. že reálný výsledek se bude vzhledem k velikosti vzorku pohybovat v rozmezí X.
Uvedeno pouze ve zprávě CVVM.
7. Přesné znění otázky nebo otázek a množiny možného výběru.
Uvedeno pouze ve zprávě CVVM.
8. Způsob, jak může kdokoli obdržet kompletní dokumentaci k průzkumu.
Z čistě statistického hlediska zpracování získaných dat nedůležité, doplňuje faktickou správnost zprávy. Neuvedeno v žádném zdroji informací.

Z hlediska věcného – do jaké míry odráží provedený průzkum u zvolené statistické skupiny oblíbenost jmenované množiny osobností v celé populaci obyvatelstva – lze hodnotit způsob interpretace původní tiskové zprávy (průzkum CVVM) zpravodajskými portály za nedostatečný.

Obě interpretace zdrojové zprávy se omezují pouze na konstatování procent a pořadí. Zcela pomíjí, že každá statistika je zatížena chybou použité metody, například interval spolehlivosti pro danou náhodnou veličinu. A v oblasti průzkumu veřejného mínění pomíjí to nejpodstatnější – jakým způsobem byla vybrána oslovená skupina respondentů a do jaké míry respektuje veškeré demografické aspekty rozložení společnosti v souvislosti s převedením výsledků určité statistické skupiny (omezeného vzorku obyvatelstva) na mínění celé populace.

Totéž lze v omezené míře konstatovat i o realizátoru vlastního průzkumu CVVM. Studií zveřejněné zprávy nelze přímou cestou získat informace o okrajových podmínkách prováděného průzkumu tak, aby si mohl čtenář v případě zájmu utvořit představu o faktech, jak byla vybrána oslovená statistická množina, která poté s určitou chybou použité metody představuje veřejné mínění obyvatel ČR například v oblasti oblíbenosti vybrané množiny veřejných představitelů.

Vybrané interpretace zvoleného veřejného průzkumu lze tak považovat za neúplné a v určitém smyslu i za zavádějící z důvodu nedostatečného informování o podmínkách, za jakých byl zmíněný výzkum proveden.

Prezentovaný výzkum a články

<http://www.novinky.cz/domaci/198941-fischer-stale-kraluje-duveryhodnosti-politiku-klaus-si-polepsil.html>

http://www.denik.cz/z_domova/nejduveryhodnejsi-jsou-pro-lidi-fischer-klaus-a-mo.html

http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/101033s_pi100429.pdf

Prezentujete zde jedno měřítko kvality prezentace výsledků výzkumu, a přitom bylo zadáním práce v tomto smyslu konfrontovat dvojí sadu měřítek – odborná a mediální. V tomto smyslu jste pouze konstatovala triviální fakt, že novinové články nemohou dostát nárokům kladeným na odborné empirické studie. Myslím, že jste vůbec nepochopila zadání. Navíc jste si jako původní studii vybrala něco, co empirickým výzkumem není. Průzkumy veřejného mínění se řídí trochu jinou logikou než výzkum, a proto jsem vás odrazoval od použití takových zdrojů.

Prosím o přepracování.

SJ

